

התנ"ך מחנך ליראת שמים

הרב יהושע צוקרמן

אורות ישראל ותחייתו, אות ח'

ד' צבאות הוא ד' אלהי ישראל, וצבאות ישראל צבאות ד' הם. ברוחנו ועצמות נשמתנו חרותים במכתב אלהים כחו וגבורתו של יוצר בראשית. העולם ומלאו מיד ד' נוצרו, נתהוו וקמו, מתהווים וקמים, חיים ומתקימים, מתפתחים ומתאזרים. הלאמתנו בנחלת ד' קשורה היא ביצירת מעשה בראשית, "כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים". הגבורה האלהית השרויה בעולם, שחדשה את העולם ומחדשתו בכל יום, היא היא שמפיה שמענו את התורה. מפי הגבורה שמענו "אנכי" ו"לא יהיה לך", וכל התורה כולה קבל משה מפי הגבורה. את הגוף אין אנחנו עוזבים, לא את הגוף הפרטי ולא את הגויה הלאומית, כי אם אנחנו מנצחים אותו. יודעים אנחנו, שהיצר הרע והיצר הטוב יצירה אחת היא מידי אל עולם, וכמו כן עולם הזה ועולם הבא, העולם החברתי, המשטרי והרוחני, התיאורי, המוסרי, האידיאלי והממשי, הכל חטיבה אחת היא והכל עולה במעלות הקדש ומשועבד לרצון גבוה, הכל הוא "אמרתי ונעשה רצוני". גבורתנו עדינה היא, א"א שתהיה גבורת חרבן וכליון. הגבורה האלהית בעולם אינה נפגשת במה שחוץ להמצאתה, וקל וחומר שחוץ לשלטונה, אם כן היא בכל תכסיסיה מלאה עומק רחמים. המצאת הנגודים מרחיבה את גבול היש. הטוב מבחין את הרע והרע מעמיק את הטוב, מרשם ומאלם אותו. ספיגה כללית זו בהכרה עולמית אלהית, חדורה עד תהום הנשמה משולבה במעמקי ההיסטוריה הלאומית, אחוזה במלא עולמים, חובקת באהבה את כל ומתנשאת בגבורה על כל, מלאה ענוה עם כל וחשוקת רחמים על כל, היא יסוד תפארת ישראל, המובעה באמת ליעקב, במטרת כסא ד' בעולם, שלא תפסק לעד, היא מקימת ומחיה אותנו. לא ברכב ולא בסוסים הוא יסוד גבורתנו כי אם "בשם ד' אלהינו נזכיר, המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעודד". ואם שטוחה היא הכרתנו את עצמנו, שטוחה היא הכרת העולם את ערכנו, לקויה היא הבנת העמים את חשקנו ואת המעוף האלהי שבחיי נשמתנו, על כן מתמזמים הנסיונות הראשונים שלנו, שקמו בלא העמקת היסוד, בלא חשיפת מעין החיים. ומזמוז זה, רקב נורא וכאב חודר זה, עולם חדש יחדש, רוח חדש יבא בעמים, הכרה חודרת ופנימית בישראל. עז וגבורה, חשק ואבירות, אמונה ונצחון עז, התהפכות עמק היאוש למקור ישועה ופריחת חיים, רוממות קדש כימי עולם, והכל נוהר הופעת גאולה: התבונה, הברקת הבקורת, ההסדרה החברתית ועמק האמונה, חדוש הנשמות והרטבת הגויות, בדליגה ובסדור, ממקור הכרת האמת של גדולת שם ד' אלהי ישראל, אלהי כל עולמים יוצר כל עולמים ויוצר רוח האדם בקרבו, אשר ממקור חיים אשר עמו חי ישראל מעולם ועד עולמי עד. "והתגדלתי והתקדשתי, ונודעתי לעיני גוים רבים וידעו כי אני ד'", "כי ימין ושמאל תפרכי זרעך גוים יירש וערים נשמות יושיבו. אל תיראי כי לא תבושי ואל תכלמי כי לא תחפירי, כי בשת עלומיך תשכחי וחרפת אלמנותיך לא תזכרי עוד, כי בעליך עשיר ד' צבאות שמו וגאלך קדוש ישראל אלהי כל הארץ יקרא."